

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

A decorative graphic consisting of four triangles: a solid black triangle pointing up at the top center, a solid grey triangle pointing down at the top right, a solid grey triangle pointing up at the bottom left, and a solid grey triangle pointing up at the bottom right.

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lisauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

PSICHEDELIKAI IR POTRAUMINIO STRESO SUTRIKIMO GYDYMAS: LITERATŪROS APŽVALGA

Darbo autorė. Tautvilė SMALINSKAITĖ (VI kursas).

Darbo vadovas. Lekt. Algirdas DAMBRAVA, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Psichiatrijos klinika.

Darbo tikslas. Atlikti literatūros apžvalgą ir įvertinti potrauminio streso sutrikimo (PSS) gydymo lizergo rūgšties dietilamidu (LSD), psilocibinu, 3,4-metilendioksimetamfetaminu (MDMA) ir ketaminu pagrįstumą, galimas rizikas ir dažniausiai pasireiškiančias nepageidaujamas reakcijas.

Darbo metodika. Literatūros paieškai buvo naudota tarptautinė duomenų bazė *PubMed/Medline*. Naudoti šie raktažodžiai: *Post-traumatic stress disorder, PTSD, Psychedelics, Hallucinogens, Ketamine, MDMA, LSD, Psilocybin*. Mokslinių publikacijų atrankai buvo naudoti įtraukimo kriterijai: straipsniai parašyti 2008–2023 metais anglų kalba, tiriamieji yra ne jaunesni nei 18 m. ir jiems diagnozuotas PSS, prieinamas visatekstis straipsnis, publikacija atitinka darbo tikslą. Paieškos sistemoje gauti 203 rezultatai, iš kurių atrinktos 43 publikacijos.

Rezultatai. Apžvalgos įtraukimo kriterijus atitiko 10 randomizuotų kontroliuojamų tyrimų: 6 MDMA-asistuojama psichoterapijos (n=175), 3 ketamino infuzijų (n=229) ir vienas ketamino infuzijos kombinacijoje su psichoterapija (n=10). Klinikinių tyrimų su LSD ir psilocibino taikymu PSS gydyme nebuvo rasta. Daugiausiai įrodymų efektyviam PSS gydymui psichedelikais šiuo metu turi MDMA-asistuojama psichoterapija griežtai kontroliuojamoje aplinkoje. Atlikus 2 – 3 aštuonių valandų sesijas stebimos reikšmingai sumažėjusios CAPS-IV/CAPS-V (*Clinician-Administered PTSD Scale*) vertės po 1-2 mėn. PSS gydymo ketamino infuzijomis rezultatai prieštaringi, tačiau ketaminas pasižymi stipriu teigiamu efektu depresijos simptomams PSS sergančių populiacijoje. Vis dėlto, studijos mažos apimties, neužtikrinančios tinkamo dvigubo aklumo, dažnai finansuojamos to paties šaltinio, todėl šių tyrimo metodų pritaikymui praktikoje reikalingi didesnių imčių nepriklausomų studijų rezultatai. Dažniausiai stebėtos nepageidaujamos reakcijos studijose su MDMA buvo raumenų įtampa, nevalingi žandikaulio judesiai ir galvos skausmas, o studijose su ketaminu – trumpalaikė disociacija, padidėjęs arterinis kraujo spaudimas ir pykinimas.

Išvados. MDMA-asistuojama terapija gali tapti nauju efektyviu potrauminio streso sutrikimo gydymo metodu, tačiau reikalingos didesnės imties, griežčiau kontroliuojamos studijos jo pritaikymui praktikoje. Šiuo metu nepakanka įrodymų potrauminio streso sutrikimo gydymo ketaminu veiksmingumui. Gydymas psichedelikais yra gerai toleruojamas ir sukelia nedaug lengvų, savaime praeinančių nepageidaujamų reakcijų.

Raktažodžiai. Potrauminio streso sutrikimas; psichedelikai; ketaminas; MDMA; LSD; psilocibinas.